MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖ **MUISTIO** **Liite 1**
Neuvotteleva virkamies Juha Vanhatalo

SUOMEN ESITYS ETELÄ-SUOMEN KANSALLISEN TUEN OHJELMAKSI VUOSINA 2023-2027

1. Yleistä

Maatalouden viljelijätukijärjestelmä koostuu EU:n yhteisen maatalouspolitiikan tukimuodoista, joita täydennetään kansallisilla tuilla. Yhteisen maatalouspolitiikan tukimuodoista keskeisimmät tukijärjestelmät Suomessa ovat EU:n suorat tuet, luonnonhaittakorvaus ja maatalouden ympäristökorvaus. Vuodesta 2023 alkaen uudistuvassa EU-maatalouspolitiikassa nämä järjestelmät muodostavat edelleen tukikokonaisuuden rungon. EU-tukijärjestelmiä täydennetään kokonaan kansallisilla maa- ja puutarhatalouden tuilla, joilla pyritään varmistamaan suomalaisen maatalouden toimintaedellytykset maan eri osissa ja eri tuotantosuunnissa. Keskeiset kansallisten tukien järjestelmät ovat Etelä-Suomen kansallinen tuki ja pohjoinen tuki. Kansallisten tukien maksaminen vaatii Euroopan komission hyväksynnän, jotka komissio antaa virallisilla päätöksillään.

Vuodesta 2014 alkaen Etelä-Suomen kansallinen tuki on perustunut Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1308/2013 artiklaan 214 a, jonka perusteella EU-komissio on antanut tukea tarkemmin säätelevän päätöksen C(2014) 510. Tukea maksetaan sika- ja siipikarjatalouden tuotannosta irrotettuna tukena ja puutarhatalouden tukena.

Uudistetun EU:n yhteisen maatalouspolitiikan käyttöönotto ajoittuu siirtymäkauden jälkeen vuoteen 2023. Myös vuosina 2023-2027 Etelä-Suomen kansallinen tuki perustuu EU:n yhteistä markkinajärjestelyä koskevan asetuksen[1] artiklaan 214 a, joka joulukuussa 2021 vahvistetussa muodossaan antaa reunaehdot tuen tarkemmalle toimeenpanolle. Näiden reunaehtojen perusteella ja toimenpiteiden jatkuvuuden varmistamiseksi Etelä-Suomen kansalliseen tukeen ei ole tarpeen esittää rakenteellisia muutoksia. Suomen lähtökohtana on hyödyntää tukijärjestelmän tarjoamat mahdollisuudet jatkossakin täysimääräisesti markkina-asetuksen edellyttämällä tavalla.

[1] Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/2117, annettu 2 päivänä joulukuuta 2021, maataloustuotteiden yhteisestä markkinajärjestelystä annetun asetuksen (EU) N:o 1308/2013, maataloustuotteiden ja elintarvikkeiden laatujärjestelmistä annetun asetuksen (EU) N:o 1151/2012, maustettujen viinituotteiden määritelmästä, kuvauksesta, esittelystä, merkinnöistä ja maantieteellisten merkintöjen suojasta annetun asetuksen (EU) N:o 251/2014 sekä unionin syrjäisimpien alueiden hyväksi toteutettavista maatalousalan erityistoimenpiteistä annetun asetuksen (EU) N:o 228/2013 muuttamisesta.

2. Etelä-Suomen kansallisesta tuesta käytyjen neuvotteluiden tulokset

Euroopan komissiolle tehtävästä Etelä-Suomen kansallisen tuen esityksestä vuosille 2023-2027 on neuvoteltu valtion ja maataloustuottajien keskusjärjestöjen (MTK ja SLC) välillä maa- ja puutarhatalouden kansallisista tuista annetun lain (1559/2001) 8 §:n mukaisesti.

Tuottajajärjestöt hyväksyivät 19.4.2022 pidetyssä neuvottelussa tukijärjestelmää koskevan Suomen esityksen (liite 3).

3. Suomen esitys Etelä-Suomen kansallisesta tuesta vuosina 2023-2027

3.1 Tukiohjelman rakenne

Etelä-Suomen kansallisen tuen kokonaisuus muodostuisi vuosina 2023-2027 samoista tukikohteista ja tukimuodoista kuin vuosina 2015-2022.

Sika- ja siipikarjataloudelle maksettaisiin tuotannosta irrotettua tukea tilakohtaisen viitemäärän perusteella (€/viitemäärän eläinyksikkö).

Puutarhataloudelle tukea maksettaisiin kasvihuonetuotannon viljelyalan perusteella tuotantosidonnaisena tukena (€/m^2) ja puutarhatuotteiden varastointitukena (€/m^3).

3.2 Tuen vuotuinen maksuvaltuus

Tuen kokonaismäärän on EU-markkina-asetuksen artiklan 214 a mukaisesti oltava koko kauden ajan aleneva, ja vuonna 2027 tukea voi maksaa vuoden 2022 tukimäärästä enintään 67 % eli 11,6 milj. euroa. Taulukossa 1 esitetään tukimäärän kehittyminen tukikauden aikana näiden reunaehtojen mukaisesti eri sektoreilla ja kokonaismääränä.

Taulukko 1. Sallitut tuen enimmäismäärät vuosina 2023–2027.

	2023 milj. €	**2024** milj. €	**2025** milj. €	**2026** milj. €	**2027** milj. €
1. SIAT JA SIIPIKARJA					
- tuotannosta irrotettu tuki	6,4	6,3	6,2	6,0	4,3
2. PUUTARHATALOUS					
- kasvihuoneet ja puutarhatuotteiden varastointi	10,7	10,5	10,3	10,0	7,3
YHTEENSÄ	17,1	16,8	16,5	16,0	11,6

Taloudelliset vaikutukset

Mahdollisuutta maksaa esitetyn maksuvaltuuden mukaisia tukia käytettäisiin valtiontalouden kehyspäätösten ja valtion talousarvioiden mukaisen maa- ja puutarhatalouden kansallisen tuen momentin (30.20.40) vuosittaisen määrärahan ja menokehyksen puitteissa. Lähtökohtana on käyttää vuotuinen maksuvaltuus mahdollisimman täysmääräisesti aiempien vuosien tapaan.

3.3 Vuosien 2023-2027 tukikokonaisuuden arviointi

Etelä-Suomen kansallista tukea koskevan tukijärjestelmän täytäntöönpanosta ja vaikutuksista laadittaisiin ulkopuolisen arvioitsijan selvitys, joka toimitettaisiin Euroopan komissiolle 30.6.2026 mennessä. Vastaavalla tavalla on toimittu aiempina tukikausina komission päätösten mukaisesti.